

شناسه سند:	دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی دانشکده پرستاری و مامایی دفتر توسعه آموزش طرح دوره نظری و عملی
-------------------	---

اطلاعات مربوط به درس
گروه آموزشی ارائه دهنده: سلامت جامعه نام درس: اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماری‌های شایع در ایران نوع و تعداد واحد: نظری (۱ واحد) پیش‌نیاز/هم‌نیاز: ندارد رشته و مقطع تحصیلی: کارشناسی پرستاری روز و ساعت کلاس: دوشنبه‌ها ساعت ۱۵-۱۸

اطلاعات اساتید همکار	اطلاعات مسئول درس
مدرس‌ان همکار:- زمان و محل ملاقات: تلفن تماس: پست الکترونیک اساتید:	نام مسئول درس: شبنم السادات شریعت پناهی رتبه علمی: استادیار رشته تحصیلی: پرستاری محل کار: دانشکده پرستاری و مامایی تلفن تماس: پست الکترونیک: shabnam644@yahoo.com
تاریخ آخرین ویرایش طرح درس:	

شرح درس:

این درس به منظور آشنا کردن دانشجویان پرستاری با اصول همه گیر شناسی و کاربرد آن در تجزیه و تحلیل مشکلات بهداشتی جامعه می‌باشد. بدین منظور، مفاهیمی چون سلامت و بیماری، پیشگیری و سطوح آن، غربالگری، تغییرات شدت بیماری و مراحل سیر بیماری، مدل‌های اپیدمیولوژیک برخورد با بیماری‌ها و شاخص‌های بهداشتی، مروری بر انواع مطالعات اپیدمیولوژیک مورد بحث قرار می‌گیرند. سپس بر اساس این مفاهیم به بررسی اپیدمیولوژیک بیماری‌های عفونی شایع و بیماری‌های غیرواگیر و بیماری‌های مشترک بین انسان و حیوان پرداخته می‌شود.

هدف کلی:

هدف از ارائه این درس، انتقال اطلاعات لازم در مورد اصول اپیدمیولوژی و پزشکی پیشگیری، علل ایجاد و چگونگی انتشار بیماری‌ها در جامعه و ارائه اطلاعات اختصاصی در مورد همه گیر شناسی بیماری‌های شایع کشور می‌باشد.

اهداف اختصاصی: (توانمندی‌های مورد انتظار)

پس از پایان درس انتظار می‌رود فراگیرنده بتواند:

- ۱- اپیدمیولوژی را تعریف کنند و تاریخچه ای از این علم ارائه دهند.
- ۲- مفاهیم مختلف در علم اپیدمیولوژی را تعریف کنند.
- ۳- مفهوم سلامت و بیماری، سیر طبیعی بیماری‌ها، پیشگیری و سطوح آن را بیان کنند.
- ۳- تغییرات شدت بیماری و زنجیره عفونت را در رابطه با بیماری‌های عفونی مختلف بیان کنند.
- ۴- مدل‌های اپیدمیولوژی را توضیح داده و با یکدیگر مقایسه کنند.
- ۵- میزان‌ها و شاخص‌های بهداشتی جامعه و کاربرد آنها را در اپیدمیولوژی تفسیر کنند.
- ۶- منابع اطلاعاتی در بهداشت اجتماعی را توضیح دهند.
- ۷- جنبه‌های اپیدمیولوژی بهداشت، حرکات و رشد جمعیت و اثرات آن را بر بهداشت توضیح داده و ارتباط آن را با اپیدمیولوژی تفسیر کنند.
- ۷- انواع مطالعات اپیدمیولوژیک را با یکدیگر مقایسه کرده و مقالات مرتبط را نقد کنند.
- ۸- غربالگری را تعریف کرده و نقش آن را در کشف بیماریها و حفظ سلامت مردم شرح دهند.
- ۹- جنبه‌های اپیدمیولوژیک بیماریهای عفونی، بیماری‌های غیر واگیر مزمن، حوادث و سوانح، منتقله از راه جنسی و بیماری‌های مشترک انسان و حیوان را با ذکر مثال توضیح دهند.

رویکرد آموزشی:

مجازی

روش‌های یاددهی-یادگیری مرتبط:

- کلاس آنلاین همزمان   کلاس آنلاین غیر همزمان   کلاس وارونه   روش‌های شبیه‌سازی
- بازی‌وارسازی   فروم‌های گفت و گو   سایر (نام ببرید):

حضوری

روش‌های یاددهی-یادگیری مرتبط:

- سخنرانی   پرسش و پاسخ   بحث در گروه کوچک   یادگیری مبتنی بر
- حل‌مسأله   یادگیری مبتنی بر سناریو   یادگیری مبتنی بر ارائه پروژه   سایر (نام ببرید):

ترکیبی

لطفاً روش بکار گرفته شده از مجموع روش‌های حضوری و مجازی را نام ببرید:

سرفصل و تقویم ارائه درس

شماره جلسه	سرفصل	روش یاددهی-یادگیری	تاریخ جلسه	مدرس
1	پیش‌آزمون، شرح اهداف و وظایف، مقدمه، تعریف و تاریخچه اپیدمیولوژی، اپیدمیولوژی و کاربردها	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مسأله و تمرین مسأله، سخنرانی	۱۴۰۱/۱۱/۱۷	دکتر شریعت پناهی
2	تعریف سلامت و بیماری، دیدگاه اپیدمیولوژی به بیمار و بیماری در جامعه، فاکتورهای موثر در بروز بیماری‌ها و مدل‌های اپیدمیولوژیک	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مسأله و تمرین مسأله، سخنرانی	۱۴۰۱/۱۱/۲۴	دکتر شریعت پناهی

دکتر شریعت پناهی	۱۴۰۱/۱۲/۱	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مساله و تمرین مساله، سخنرانی	پیشگیری، رویکرد اپیدمیولوژی و چگونگی انتقال بیماری و نحوه برخورد با اپیدمی ها	3
دکتر شریعت پناهی	۱۴۰۱/۱۲/۸	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مساله و تمرین مساله، سخنرانی	اندازه گیری وقوع بیماری ها : میزان های بروز و شیوع، میرایی، بار بیماری، سیر طبیعی بیماری ها	4
دکتر شریعت پناهی	۱۴۰۱/۱۲/۱۵	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مساله و تمرین مساله، سخنرانی	غربالگری و ارزیابی اعتبار و قابلیت اطمینان آزمون ها	5
دکتر شریعت پناهی	۱۴۰۱/۱۲/۲۲	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مساله و تمرین مساله، سخنرانی	انواع مطالعات اپیدمیولوژیک: مطالعات توصیفی، مطالعات تحلیلی، مطالعات Randomized Trials	6
دکتر شریعت پناهی	۱۴۰۲/۱/۱۴	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مساله و تمرین مساله، سخنرانی	منابع اطلاعات در سلامت اجتماعی، حرکات و رشد جمعیت و اثرات آن بر بهداشت	7
دکتر شریعت پناهی	۱۴۰۲/۱/۲۱	پرسش و پاسخ، بحث گروهی، حل مساله و تمرین مساله، سخنرانی	جنبه های اپیدمیولوژیک بیماری های عفونی و مزمن و اصول مدیریت در حوادث جمعی بزرگ	8

انتظارات از دانشجو/قوانین دوره:

- حضور فعال و فیزیکی در کلاس درس
- شرکت در بحث های گروهی

روش ارزشیابی:

- ارزیابی تکوینی
- ارزیابی تراکمی

سهم روش در نمره نهایی دانشجو	روش ارزشیابی	ردیف
۱ نمره	حضور فعال و فیزیکی در کلاس درس	۱
۳ نمره	امتحان میان ترم	۲
۱۶ نمره	امتحان پایان ترم	۳

منابع درس: (آخرین ویرایش)

الف. کتب

- دکتر حسین حاتمی و همکاران، کتاب جامع بهداشت عمومی، ویراست چهارم، جلد اول و دوم و سوم، انتشارات ارجمند، ۱۳۹۸.
- گوردیس، لئون. اپیدمیولوژی. ترجمه دکتر حسین صباغیان و دکتر کورش هلاکویی. ویرایش سوم، رشت: انتشارات گپ، ۱۳۸۹.
- ملک افضلی ح، ناصری ک. همه گیر شناسی کاربردی. تهران: نشر رویان پژوه، ۱۳۹۲.
- مارنر ج. سو بان و آ. ک اصول اپیدمیولوژی ترجمه دکتر حسین ملک افضلی و دکتر کیومرث ناصری. تهران: مرکز نشر دانشگاهی، ۱۳۹۰
- پارک جی ای، پارک و ک. اساسنامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی (بیماریهای مزمن غیر واگیر و بیماریهای واگیر شایع. ترجمه دکتر حسین شجاعی تهرانی. گیلان: انتشارات دانشگاه علوم پزشکی گیلان، ۱۳۷۷

ب. مقالات

جدید از طریق بانک های اطلاعاتی PubMed, Web of Science
مقالات جدید انگلیسی در ژورنال های موجود در کتابخانه دانشگاه، همچنین دسترسی به مقالات

ج. محتوای الکترونیک

- Leon G. (2009) Epidemiology. Philadelphia: Saunders Elsevier
- Timmreck T.C. (2002) Introduction to epidemiology. UAS: Jones & Bartlett Publishers.
- Feris R.H., Sellers T.A. (2004) Epidemiology for public health practice. Boston: Jones & Bartlett Publishers.
- Stanhope M., & Lancaster J., (last ed) Community and Public Health Nursing. St Louis: Mosby
- Logan BB., & Dawkins CE., (last ed) Family Center Nursing in Community.
- Farmer R., & Miller D., (last ed) Lecture notes on Epidemiology and Community Medicine. Oxford: Blackwell